

DE GULLE BOEKHOUDER

1935

Met z'n slanke vingers wreef hij de vermoeidheid uit z'n ogen. Tientallen cijfertjes dansten op het blad dat voor hem lag. Hij kreeg geen vat meer op de in- en uitgaven, de bestelbonnen en de openstaande facturen. Met een zucht liet hij zich achterover in zijn draaistoel zakken. Zijn handen gleden over het eiken bureau. Hij had een pauze verdiend.

Jules was nu bijna een jaar in dienst als boekhouder in z'n vaders dakwerkersbedrijf. Zijn betovergrootvader was bijna honderd jaar eerder aan de slag gegaan als dakwerker en gaf de stiel door aan zijn zoon, die het op zijn beurt doorgaf aan zijn zoon. Het was zijn grootvader die de stap nam om zelf een bedrijf op te richten. Met succes! De Geniedaken waren alom gekend in Tienen. De familiestempel op het dak, een vergulde 'G' met daarover een 'V' (van Vander Waerheden – de meisjesnaam van z'n moeder), stond voor kwaliteit.

Jules' leerkrachten jubelden van plezier toen hij vorig jaar de brui gaf aan de onderwijzersopleiding aan de Normaalschool. De stijve harken wisten zijn creativiteit in de klas niet te waarderen. Tijdens één van zijn oefenlessen had hij, samen met zijn leerlingen, alle muren van het klaslokaal met kleurrijke figuurtjes volgeklad. Drie weken werd hij geschorst en het kostte zijn vader veel geld om terug te mogen hervatten. Jules hield de eer aan zichzelf en stapte op. Enkel zijn naam stond nog gekrast in één van de trapleuningen.

Hij opende de dossierkast. Op de bovenste plank bewaarde zijn vader altijd wat flessen jenever. Hij nam een fles en drie glaasjes, verliet het kantoor en wandelde het atelier binnen. Langs de dakramen drongen felle zonnestralen naar binnen en het opvliegende stof danste speels in de lucht. Drie werkmannen stonden gebogen over een aantal balken.

"Meneer Jules?" sprak de oudste van hen, een klein, maar kranig mannetje. "Waaraan hebben we uw bezoekje te danken?"

“Pauze, m’n beste Frans,” lachte Jules. Hij zette de drie glaasjes op één van de balken en vulde ze met jenever. “Dat hebben jullie meer dan verdiend.”

“Dat slaan we zeker niet af,” zei Frans. “Pol, Leo, leg het werktuig maar even neer. We worden getrakteerd door meneer Jules.”

“Drinkt u niks, meneer Jules?” vroeg Pol nadat Jules hem een jeneverglas overhandigde.

“Nee, nee,” zei Jules. “Eén druppel en je kan me al afvoeren. De cijfertjes dansen nu al voor m’n ogen.”

“Een knappe kop, onze meneer Jules,” grapte Frans. De werkmans hief zijn glas bij wijze van proost, dronk het in één teug leeg en liet het nog eens bijvullen. “Het is dankzij hem dat we elke week uitbetaald worden, jongens.”

“Kom, genoeg gezeverd,” opperde Jules. “Weten jullie soms waar m’n vader is? Ik meen me niet te herinneren dat ik hem vanmiddag al gezien heb.”

De twee jonge mannen werkten haastig hun laatste restje jenever naar binnen en gingen stilzwijgend weer aan het werk. Frans wachtte tot ze buiten gehooraafstand waren, deed z’n pet af en zei: “Hij is net voor de middag vertrokken. Hij was behoorlijk woest. Uw moeder ...”

“Zeg maar niks meer,” onderbrak Jules hem. “Ik weet meer dan genoeg. Dankjewel, m’n beste Frans. Ik laat de fles hier staan en vertrouw erop dat jullie wel weten wat ermee te doen.”

“Dat komt in orde, meneer Jules,” knipoogde Frans.

Jules verliet het atelier en liep via een zijdeur het privévertrek in. Het contrast met de stoffige werkruimte kon niet groter zijn. Het stof uit het atelier kwam namelijk niet verder dan het voetmatje. Alles in het huis was tot in de puntjes verzorgd. Antieke vazen pronkten op bijhorende tafeltjes, het zilverwerk blonk prachtig boven de open haard en de muren waren versierd met schilderijen en foto’s van welgestelde voorouders. Als er één ding was dat z’n moeder tot in de toppen van haar vingers beheerste, dan was het wel het uitpakken met haar status.

Hij hoefde haar niet lang te zoeken, want hij hoorde hoe ze de meid het éne standje na het andere gaf. Het arme meisje was nog maar enkele maanden in dienst en beheerste het Frans maar matig. Toch hield het zijn moeder niet tegen commando’s in het Frans te brullen.

“Mais non, Florence,” hoorde hij haar roepen. “Hoe vaak moet ik je nog zeggen dat je eerst de groentjes moet laten zweten vooraleer je er water bijdoet?

Dat geeft je soep dat extra vleugje smaak!"

"Maman," zei Jules toen hij de keuken binnenstapte en haar op de wang zoende. "Jaag haar zo niet de stuipen op het lijf."

"Mijn lieve schat!" Ze gaf hem een innige omhelzing. "Als ze het ooit wil maken als dienstmeid, heeft ze nog een lange weg te gaan. Ik probeer maar gewoon het beste uit haar te halen."

"En daar is ze jou eeuwig dankbaar voor," knipoogde hij naar Florence, een meisje van achttien dat steeds moest glimlachen om zijn vleierijen. Zijn moeders strenge blik dwong de meid zich onmiddellijk terug te concentreren op de kookpotten.

Jules' moeder was een stevige vrouw, wiens boezem en achterwerk behoorlijk uitpuilden. Haar dikke, grijze krullen en nogal logge neus waren kenmerken die Jules onbetwistbaar op z'n moeder deden lijken. Ze was een vrouw waar niet mee te sollen viel en dat liet ze duidelijk merken.

"Heb jij papa soms gezien?"

"Zwijg me van die driftige brulkikker," joelde ze zwaaiend met haar armen in de lucht. "Het is een nietsnut van jewelste. Het enige waar hij goed in is, is het ledigen van de flessen cognac en het doen verdwijnen van ons zuurverdiende geld."

"Weet je ook naar welke vijver deze kikker zich begaf?" lachte Jules.

"God weet waar dat stuk ongeluk uithangt," gromde zijn moeder. "Hoogstwaarschijnlijk straalbezopen aan de toog van één of andere dégoutante kroeg."

"Ik zal zien of ik hem kan overtuigen om terug te komen," zei Jules.

"Je zou er mij nochtans een plezier mee doen als je dat niet deed. Dat doet me eraan denken! Tante Rachelle heeft gebeld. Ze vroeg of je even langs de winkel wilde passeren. Het had iets met de opening te maken." Ze zuchtte diep. "Mijn geheugen is als een zeef."

"Maman, je hebt het geheugen van een olifant en de elegantie van een gazzelle." Hij zoende haar voor een tweede keer op de wang.

"Mon chéri," glimlachte ze gecharmeerd. "Jij weet altijd hoe je je arme moeder moet opbeuren. De vrouw die jou weet te strikken zal de gelukkigste echtgenote op aarde zijn."

"Is dat zo, Florence?" fluisterde Jules de meid toe. Het arme meisje schrok, liet een zoutvaatje op de grond vallen en kreeg opnieuw een Franstalige tirade over zich heen.